

bit Diffinitores; & declarabit, quod R. Pater infirmitate prepeditus, omnimodam suam potestatem, & auctoritatem dedit primo Diffinitori: & ex tunc per totum Capitulum, usque ad finem, predictus Diffinitor praesidebit, & in predicto loco sedebit.

28. Diffinitores electi, & publicati habent auctoritate Apostolica, & Capituli Generalis plenitudinem potestatis, una cum R. Patre ordinare, statuere, & diffinire, quae secundum Deum, & propositi Carthusiensis observationem melius, & utilius in ipso Capitulo viderint ordinanda. Ita dumtaxat, ut quidquid ab omnibus eis, vel saltem a majori parte omnium ipsorum, hoc est a quinque definitum fuerit, & Statutum, plenam habeat in toto Ordine firmitatem. Hoc excepto, quod contra aliquid eorum, quae continentur in his Statutis nostri Ordinis, nihil possit statui de cetero, per quod antiquus rigor Carthusiensis Ordinis minuat, nisi de assensu omnium Diffinitorum, & consensu Conventus Carthusiae, vel majoris partis ipsius, ubi Ordo hujusmodi ortum cepit, nec tunc nisi per duo continua Capitula approbetur.

29. Ad haec etiam ordinamus quod dispensatio ad relaxationem Ordinis pertinens, cum aliqua, vel aliquibus Domibus Ordinis, specialiter per Capitulum Generale, vel Rev. Patrem facta non valeat, nec ea quisquam utatur: usquequo per duo Capitula generalia fuerit approbata. Quod si quae tales dispensationes hactenus sint factae, cum aliqua, vel aliquibus Domibus per Capitulum Generale, vel per R. Patrem, quae non fuerint per duo Capitula continua approbata, exhibeantur proximo Generali Capitulo futuro, ut per illud confirmetur, vel irritentur: Quod si non fiat, nullus illis uti licite possit.

30. Ordinatione autem, seu Constitutione per Capitulum facta, quae non pertinent ad relaxationem rigoris, utimur eodem anno, quo facta est: Sed nisi per sequens Capitulum confirmetur, eam amplius non servamus. Porro hortamur eos, qui huic Capitulo Generali futuris praeserint temporibus, ut quantum fieri poterit, & nisi eos coegerit necessitas, aut talis casus emerferit, qui per jam edita Statuta decidi non possit, & qui necessario ordinationem novam exigat: ab ordinationum multiplicatione onerosa abstineant. Poterunt tamen facere admonitiones, seu exhortationes circa aliqua sic dicendo. admonemus quod hoc, vel illud corrigatur, vel ut hoc, vel illud fiat, vel non fiat, & hujusmodi Admonitiones non inferantur inter Constitutiones, seu Statuta, sed in uno libro per Vicarios Domorum, singulis annis recepta charta describantur.

31. Cum a modo fiat aliqua Constitutio: Diffinitores, qui incipiant eam, dicent sic in scriptis: Incipimus hanc Constitutionem: fiat hoc, vel illud, vel non fiat. Diffinitores autem sequentis Capituli immediate, si eam voluerint confirmare, sic dicant in scriptis: Constitutionem hanc inceptam, quod hoc, vel illud fiat: nunc approbamus. Et ex tunc habeat vim Constitutionis. Si autem noluerint eam confirmare, nihil dicant, quia ut supra dictum est, nisi in sequenti Capitu-

tulo confirmetur, nullam amplius vim habet.

32. Ordinationes Capituli Generalis eo anno, quo sunt factae quater a Vicario legantur in Conventu. Videlicet die, qua charta Capituli recepta legitur, & a diebus S. Laurentii, S. Martini, & Purificationis Beatae Virginis Mariae.

33. Ceterum ad examinanda, judicanda, seu terminanda ea, quae in Capitulo scripta, vel proposita sunt, aut quae occurrunt, R. Pat., & octo Diffinitores singulis diebus Capituli, cum viderint opportunum seorsim conveniunt: & super singulis diligenti habito tractatu, prout viderint expedire, cum plenitudine potestatis determinant, & scriptis commendant. Ac primo omnium priorem partem chartae, quae est de Defunctis expediunt, & corrigunt eadem feria secunda post Nonam. Et post Vesperas in Ecclesia dictas, ad nutum R. Patris pulsatur Campana; Congregatisque omnibus in aula Capituli R. Pater postquam stans dixit *Benedicite*: innuit Scribae ut legat. Qui quidem Scriba primo literas Apostolicas, vel aliorum Principum, quae communi Capitulo diriguntur, si quae sint eidem in Diffinitorio traditae ad publicandum legit, deinde chartam Defunctorum.

34. Qua lecta omnes Priores, insequendo communem obedientiam Generali Capitulo promissam, & debitam, petunt misericordias: ut super his, id est super eorum absolutione, confirmatione, aut mutatione, possit in Diffinitorio postea deliberari. Ac primus omnium R. Pater prostratus petit misericordiam: cui Prior antiquioris Domus Ordinis ex praesentibus respondet. Deinde singuli Priores ibidem praesentes, sigillatim similiter prostrati petunt misericordiam, & absolutionem a suis Prioratibus. Priores vero absentes, Vicarii, & Priorissa Monialium per literas misericordiam similiter petere tenentur in singulis Capitulis Generalibus, quod si non fecerint: nihilominus pro petita habeatur. Et Monachi, licet non petierint ad assignatas sibi Domos se transferre teneantur.

35. His completis R. Pater jubet, ut nullus chartam, quae lecta est de die, vel de nocte portet extra aulam Capituli, nec portet copiam ipsius chartae extra Domum Carthusiae, nisi sit prius correctae, nec faciant eam transferri per quoscumque Saeculares, sed per solos Professos Ordinis nostri. (a) Et ut in transcriptione chartae nulla fiat confusio, statuimus, ut nullus Prior, aut Visitator intromittat se de chartis scribendis per se, vel per aliam personam durante Capitulo: Sed Vicarius Carthusiae curet fideliter transferri singulas chartas pro singulis Provinciis, quae correctae, & signatae dabuntur, aut mittentur Visitatori Provinciae. Poterunt tamen Domus per quas recta via portatur ipsa charta, sumere copiam illius; & deinde quamprimum, chartam ipsam originalem mittere Visitatori Provinciae: qui postea curabit, ut caeterae Domus habeant copiam dictae chartae bene correctam, quamprimum poterit. Et in hoc non sint negligentes: ne retardent suffragia Defunctorum, & dispositiones Domorum.

36. Omnibus autem, & singulis personis Ordinis

(a) Ad vitandas distractiones, & gravamina, quae ex tot chartarum inscriptione Junioribus Monachis Carthusiae obveniunt, soli Vicario Carthusiae ista cura sic committitur, ut veti-

tum si ne quis Prior aliquam tradat scribendam alicui Monacho Carthusiae absque speciali licentia R. Patris.

dinis districte inhibemus, ne ad chartam Capituli per se, aut aliam interpositam personam, aliquid addant, diminuunt, vel corrigant, per quod voluntas, & intentio ejusdem Capituli in aliquo immutetur. Et ne inconsulto R. Patre de ordinatis in dicta charta aliter disponere, seu ordinare praesumat: sub poena quoad Officiales absolutionis a suis obedientiis, & quoad alios disciplinam generalis, a qua non possint liberari, nisi per dictum Capitulum, aut per Reverend. Patrem.

37. Diffinitores, & qui ad Diffinitorium pro consilio vocantur, solum Deum Judicem praeculis habentes, & omni personarum acceptione semota: debitam singulis justitiam faciant Joris, & Statutorum Ordinis nostri. Nullus etiam Diffinitorum, neque eorum qui pro negotiis expediendis vocantur in Diffinitorium, praesumat aliquid eorum, quae ibi secreto dicuntur, & proponuntur unquam revelare, nec ea, quae expediuntur ante expeditam, & publice lectam chartam integram manifestare. Quod si quis Diffinitorum contrafecerit R. Pater pro sua prudentia illum amplius non admittet in numerum Diffinitorum. Alii vero pro modo culpae in d. Capitulo, vel sequenti puniantur. Sed & post finitum Capitulum nulli omnino erunt referenda: Si quae talia videbuntur, quae ad publicas aures non deferri, vel utilitas exigit, vel suadet honestas.

38. Qui exire de Diffinitorio habet necessitate, exeat, sed eundo, & redeundo silentium teneat. Qui vero cum aliquo locuturus exire voluerit: licentiam petat. Quoties autem ad Diffinitorium vocabuntur Diffinitores, vel alii Priores, omni occasione posthabita, & in silentio velociter conveniant: & ad quod vocantur festinanter accedant. Singulis etiam diebus Capituli post Primam, & Nonam, convenientibus Diffinitoribus in unum, R. P. *Benedicite* dicat.

39. Quod si contigerit, quod R. Pater, vel alia persona Domus Carthusiae, vel tota Domus, aliquid postulerit, vel commiserit culpam, cujus correctio pertineat ad Capitulum generale. Si R. Pater est in causa, cum ventum fuerit ad tractandum de eo: ipse exhibet de Diffinitorio & alii determinabunt. Si tota Domus Carthusiae, exhibet R. Pater, & si qui sint de Monachis dictae Domus. De aliis Diffinitoribus in causa consimili, similiter fiat.

40. Porro si quae de propositis non potuerint de facili diffiniri, eo forte quod altiore habeant questionem, exitumque alia ex causa difficilem, vel prolixiorem ventilanda examine, aut deliberatione sint pensanda majori: aliquibus personis de Ordine, quas magis ad id esse idoneas cognitum fuerit, eorum examinatio, & diffinitio committitur, vel examinatio plerumque sola, diffinitione videlicet Generali Capitulo reservata. Et quoniam in judicio absentium de facili erratur: tale judicium caveatur quantum fieri potest.

41. Quicumque praesumpserit proponere in Diffinitorio aliquid ad statuendum, per quod antiquus rigor Ordinis minuat, si monitus a R. Patre, vel Diffinitoribus cessare noluerit, tanquam rebellis a Capitulo puniatur.

42. Ad dubia, seu quaestiones, quae tempore Capituli, vel super annum mittuntur, aut portantur ad Carthusiam, nullus respondeat nisi R. Pater, vel cui ipse commiserit: habita confe-

rentia cum peritis, & expertis in talibus, & de eorum consilio si opus fuerit.

43. Nullus Monachus Carthusiae tam Hospitum, quam Professorum se active, aut passive de factis Ordinis, vel singularum personarum, aut Domorum ejusdem, etiam si ab ipsis Domibus, aut personis literas acceperit, quomodolibet intromittat, aut impediatur, nisi vocatus vel ad hoc per Capitulum Generale, vel Rever. Patrem, deputatus.

44. Nullas volumus concedi licentias Prioribus Domorum de vocandis personis aliarum Domorum cum consensu Priorum, ne inquietudines inde generentur: Sed si quis Prior aliqua persona, vel personis indigerit, procuret habere specialem licentiam pro ea, vel aliis a Reverend. Patre: aut in casu necessitatis a Visitatore Provinciae.

45. Quando a Capitulo Generali, vel R. P. cuiquam aliquid reddere, vel facere sine praesentione temporis injungetur, illud quamcivis potest implere tenetur, & si sine causa detulerit, est per Capitulum puniendus.

46. Ultimo die Capituli, scilicet feria quinta, postquam in Diffinitorio omnia expedita fuerint, & charta correctae post Vesperas in Ecclesia dictas dato signo, convocantur omnes in Aulam, & congregatis omnibus, primo leguntur nomina Defunctorum, quae communiter veniunt post lecturam aliorum, pro quibus dicitur *De profundis*, cum aliis precibus, ut supra. Quibus completis Scriba Capituli legit residuum chartae, & Priores, qui ibidem praesentes sunt, si nondum viva voce promiserunt Capitulo obedientiam, pro se, & Domo, cujus sunt Priores: quando in dispositione Provinciae, Scriba eos nominat dicat, Priori tali non fit misericordia, tunc ipse, qui nominatur statim ante R. P. accedens, prostratus petit misericordiam: & surgens promittit obedientiam Capitulo Generali pro se, & Domo tali sibi commissa. Quando autem Scriba nominat aliquem Priorem, ut fit misericordia, tunc ille, qui nominatus est, si praesens est accedens ante Rev. Patrem prostratus dicit culpam suam, & surgens veniam petit de negligentia, & defectibus commissis in administratione Domus antea sibi commissae, traditque R. P. sigillum Domus suae. Similiter fit cum mutantur Priores de Domo in aliam Domum.

47. His omnibus completis, R. Pater solitas facit exhortationes de Religione munda, de professione, de pace ad omnes, maxime ad eos, qui nostrae sunt professionis, necnon de pervigili solitudine circa curam Subditorum: caeterorumque generaliter, quae honestati congruunt, & saluti expediunt animarum.

48. Moneantur etiam universi, quatenus ad Domos suas Deo protegente reverfi, faciant exolvere officium, quod ex communi Ordinis decreto est exolvendum; pro Parentibus nostris, pro Benefactoribus, charis, & familiaribus, vivis, & defunctis. Cujus officii, necnon omnium Spiritualium bonorum Ordinis, illi quoque participes annunciantur, qui ad Capitulum accesserunt, quique Prioribus in itinere hospitalitate, seu humanitate quavis alia officium exhibere charitatis: omnesque alii vivi, & defuncti, per literas, per nuntios, vel per seipsos orationibus se commendaverunt Ordinis, aut Priorum.

rius, aut Visitatoribus a R. Patre super annum, missis audeat resistere, aut eos refutare, vel ab eis appellare, sub poena carceris quoad subditos, & absolutionis quoad Praesidentes.

7. Sequendo Constitutionem editam per bo. mem. Clementem III., & Celestinum III. Romanos Pontifices, statuimus, ut nulli personae Ordinis quacumque temeraria praesumptione sine consensu, & voluntate Capituli Domus suae, vel majoris partis ejusdem, licentia pateat appellandi a correctione, vel ab alio quocumque praetense gravamine, aut sententia sui Praesidentis, aut Visitatorum, vel Commissariorum. Quod si quis absque tali consensu majoris partis Conventus appellare praesumpserit, Cellam pro Carcere, & ordinem in Vitalibus teneat, & si de fuga, aut periculo verisimiliter timeatur, firmis carceribus detineatur; donec per Capitulum, vel R. Patrem, visis, & cognitis dictae praetense appellationis causis aliter fuerit ordinatum.

8. Caveant tamen Praesidentes, Visitatores, aut Commissarii, ne in corrigendo modum excedant, & nihilominus hoc casu appellationis contingente, quamcunq; poterint expressum nuntium, & fidelem mittant ad R. Patrem cum plena instructione de veritate negotii, & cum literis ipsius appellantis suae appellationis causas continentibus, ut cunctis visis rectum valeant Judicium reportare, nisi forte excessus gravis esset, & enormis, ac manifestus, cui de statuto imposita sibi poena merito deberetur, quo casu sufficiat, quod in tunc sequenti Capitulo instructionem praedictam, & literas mittant, seu portent.

9. Porro nullus appellet, nisi ad R. P., vel Capitulum Generale. Et si fuerit pronuntiatum ipsam appellationem frivolam, calumniosam, vel injustam, aut temere appellatum fuisse; is qui sic appellavit graviter puniatur.

10. Appellationem vero suam non prosequantur subditi in propria persona, sed per nuntium, & literas, & in hoc casu Priores teneant ministrare subditis nuntium, & expensas. Idem sit Judicium de Prioribus, si contingat eos appellare a Visitatoribus, vel Commissariis.

11. Porro quia ex eo, quod visitationes, nec studiose fierent, nec bene observarentur, magna sequeretur dissolutio Ordinis, Visitatoribus districte injungimus, ut in visitationibus sint solliciti, & studiosi, & sequentem formam sibi a Capitulo de facienda visitatione traditam nulla transgrediantur ex parte, quam si transgressi fuerint, prout culpa exegerit, per Capitulum legitime puniantur.

12. Congregatis Monachis Domus, quae visitatur, & ejusdem Priore praesente, Visitatores ingrediuntur Capitulum, distoque a Priore Domus Benedicite: primo legitur a Visitatore, vel Convisatore juxta morem Provinciae Capitulum praesens. Et postea praemittitur, quae in Capitulo Generali fieri consuevit Oratio, scilicet Psalmus *Ad te levavi oculos*; quem Psalmum Visitator inchoat, & subjungit preces, & Orationes consuetas. Quibus finitis dicit *Benedicite*, & alter ex Visitatoribus aliquam de observantia Ordinis, de obedientia, de propriis Pastoris reverentia facit secundum quod sibi videtur exhortationem. Qua finita legitur ex integro Capitulum de reprehensione, ut Monachi audientes valeant remitti, si quis in his deli-

querit, quae in dicto Capitulo prohibentur; & id Visitatoribus sincero animo denunciare possint.

13. Lecto praedicto Capitulo, Visitatores, Dei, & Summi Pontificis nostrae Institutionis confirmatoris, totiusque Generalis Capituli auctoritate, praecipunt omnibus ibidem congregatis, ut de Priore, de se ipsis ad invicem, de Conventis etiam, atque totius Domus statu, quid quid super his, de quibus interrogati fuerint, accusatione, vel emendatione dignum vere, & pro certo cognoverint, singuli edoceant evidenter, & sincere, nullatenus amore, vel odio, seu timore cujuscumque, aliave qualicumque occasione, veritate suppressa, ne cum gravi etiam periculo Animarum, gravem & Ordinis incurrant disciplinam.

14. Qui enim scienter negligunt revelare Visitatoribus, ea quae revelare tenentur sub mortali peccato, non possunt absolvi, nisi per proprium Priorem, aut si quod celatum est pertineat ad Priorem per Vicarium, cum injunctioe salutariae poenitentiae. Et si de hoc convicti, vel publice confessi fuerint, cum adjunctione septem abstinentiarum.

15. Verumtamen in Conventu, seu palam, nulli crimen imponant, quod probari non possit: ne eadem poena qua teneretur is, qui dictus esset Reus, si convinceretur de crimine, in probatione deficientes involvat. Eadem Prior eorum sua eis auctoritate praecipiat.

16. Caveant etiam omnes, ne ex malitia, odio, vel invidia, aliquid deponant contra aliquem ad hoc, ut confundatur, & infametur; sed ex charitate, & recta intentione, ut emendetur is, qui denunciatur.

17. Caterum cum sint Visitations, in inquisitione, seu probatione juramentum habetur praecipuum obedientiae pro juramento. Possunt tamen Visitatores, si eis videbitur, in gravibus casibus pro revelanda plenius veritate praecipere sub poena excommunicationis, & etiam exigere juramentum, nisi ubi verisimiliter timeretur de perjurio. Tunc enim non est exigendum juramentum.

18. De Monachis vero, & Conventibus inquisitio fiat a Monachis, Conventibus, & Donatis, seculares etiam si idonei sint ad testificandum, maxime vero familiares, aut Officiales seculares Domus, possunt si videbitur, in testimonium recipi tam contra Priorem, quam contra Monachum, & Conventum si quod probatione indiget per nostros non possit probari, sic tamen hoc fiat, ut quantum possibile erit, per hoc non scandalizentur seculares, ne defectus Personarum Ordinis nostri sibi incognitos inde agnoscant. Visitatores etiam non credant omni spiritui, nec aliquem ex sola suspitione condemnent.

19. Facto praecipuo, & allata praecedentis visitationis charta, & in conspectu omnium lecta, Prior, & Monachi ad Cellas redeunt, ubi a singulis, quae fuerint inquirenda Visitatores diligenter inquirent. Verumtamen poterunt Visitatores pro scrutinio faciundo convocare Monachos sigillatim, ad locum sibi pro habitatione assignatum, qui nunquam eis in claustrum assignentur, ubi alius locus extra Claustrum eis assignari commode poterit.

20. Visitatores visitent custodiam, in qua Sacrum Christi Corpus servatur, Sacrum Christi-

ma, & Reliquiarum Sanctarum Capsas, & omnia Ecclesiastica indumenta, ornamenta, & utensilia, & considerent an omnia decenter, religiose, & honeste sint disposita.

21. Deinde singulos diligenter scrutentur super praedictionibus, quas Priores visitationem timentes, forte extorquerent a Monachis, & Conventibus, & si quas inveniant solvant, & Prior sit extra Sedem suam ubique, in Conventu, & Misfa careat, usque ad Capitulum, nisi Novitius sit professionem facturum, vel mortuus sepeliendus nihilominus Capitulo si sibi videbitur poenitentiam aucturo.

22. Attente quoque inquirent si praecedens visitatio bene fuerit observata, & quem in non observando invenerint culpabilem, sive sit praedictus, sive sit subditus: tanquam inobedientem Deo, & Capitulo Generali graviter puniant.

23. Attente etiam, & solcite, non obstante aliqua benevolentia, quae in subversionem Ordinis aliquando exhibetur, inquirent diligenter de negligentia Priorum si corrigere excessus, si sint solliciti, ne subditi libros prohibitos habeant, si de necessariis provideant sufficienter eisdem tam sanis, quam agrotis, si sint carnales, vel seculares nimis, si dent bonum exemplum suis subditis in frequentando Ecclesiam, in abstinentiis, & aliis observantiis Ordinis, si ordinata Capituli faciant observari. Per ipsos enim viget, vel deficit Ordo in Domibus. Si ferventer reprehendant ea, quae sunt inordinate, vel si nimis equitant, & sine personarum acceptione negligentias, & excessus, quos invenerint puniant, & in charta sua inferant, quae iudicio suo inferenda videbuntur.

24. Postea interrogetur de pace Domus, & Prioris, & Monachorum, & Conventorum, nec non eorum ad invicem. Si dixerint non esse pacem, causa cum omni studio inquiretur, eaque cognita, qui puniendi fuerint legitime puniantur.

25. Exinde interrogetur qualiter tam Monachi, quam Conventus se habeant in observantiis Ordinis, scilicet in non habendo proprium, in tenendo silentium, & Cellas, in continentia, in proprii Pastoris obedientia, in ejusdem, suaque ad invicem reverentia, in veniendo ad Ecclesiam, in celebrando Divinum Officium, in abstinentiis, si quae debentur ex Ordine sine murmuracione accipiant, eis contenti, si in Colloquiis Claustris, & Hospitum non petant inordinatam licentiam: si cum secularibus, cum sociis, cum Coquinario, seu dispensatore, cum Conventibus, seu aliis quibuscumque debitam Religionis servent honestatem. Demum si curiositatem vitent, si laudabiliter in Capitulo culpas suas recognoscant, si in reprehensione sint humiles, & in emendatione tractabiles, est solcite inquirendum.

26. Pro temporalium quoque statu cognoscendo, diligenter inquirent an Domus gravata sit debitis, (a) & quantum, non tamen cui, vel quibus specialiter debeat: nec si quid, quantumve in depositis habeat, aut a quibus deposita suscepit, est inquirendum. Quod si Domus inveniat debitis gravata, & Prior nullam reddat causam rationabilem, quae ipsum excuset: in ipsum culpa redundat.

27. Inquirent etiam, & considerent Visita-

tores, si aedificia Domus bene conservantur, si nulla curiosa, vel superflua de novo aedificantur, si computa singulis annis per Procuratorem fuerint reddita, quae etiam computa possunt per se examinare, si expedire ex aliqua causa judicaverint, immo exigere a Priore, & Officialibus, ut quantum pecuniae tam in arca communis, quam apud se habeant sibi declarent, quam declarationem absque ulla ambiguitate, aut restrictione, sed integre, & Prior, & Officiales tunc facere teneantur, & quos in praemissis negligentes invenerint, districte puniant, & sub bona poena injungant, ut in his de emendatione non differant.

28. Super omnibus praemissis sigillatim ab omnibus Monachis, & Conventibus, & Donatis, inquisitio tam de Priore, quam de se ipsis ad invicem cum omni studio est facienda.

29. Sed & si quis Monachorum, seu laicorum in Priore, vel in alio aliquo de Congregatione, crimen, vel aliquid aliud, quod accusatione, vel emendatione dignum sit cognoverit, etiam non interrogatus illud Visitatoribus insinuare tenetur in secreto. Porro Visitatores, ea quae sibi insinuaverint, nec probari possunt diligenter requirant a remotis, non nominata persona, sed de vitio inquirendo. Si forte queat, quod occultum est in publicum comprobari.

30. Inquisitione autem facta, si quid grave de Priore, de aliquo alio denunciatum est, quod graviore poena dignum sit, Visitatores ante recitationem scrutini debent interrogare, & audire eum, qui denunciatus, & accusatus est. Qui si attulerit sui facti justificationem, justificatio ipsius in recitatione scrutini declaratur, si factum illud ad multorum notitiam jam devenit. Nam si occultum, & paucis cognitum fuerit, non erit in recitatione publicandum; sed justificatio illius declaranda his dumtaxat, qui illud denunciarunt. Si vero qui denunciatus est, nullam facti sui justificationem legitimam attulerit, sed crimen coram testibus confessus, vel de crimine per idoneos testes legitime convictus fuerit: erit pro qualitate criminis puniendus arbitrio Visitatorum.

31. Cum igitur Visitatores scrutinium perfecterint, omnibus rursum in Capitulum convocatis, districte praecipiant universis, ne illa quae magis occultanda sunt, quam dicenda, quavis eorum manifesta facere praesumat: sed cum, quisque suo loco manens patienter audiat, quae sibi a Visitatore dicentur, & si de aliquo interrogetur, puram nullo incerto mendacio stans, nihilque celans, pronunciet veritatem.

32. Districte etiam injungant Priori, ne cuiquam qui aliquid contra eum denuncia verit, solitam humanitatem, quam ceteris exhibet in communi, vel pro infirmitatis, debilitative ratione debitam subtrahendo, vindictam ullo in tempore inferat. Sed & Monachis nihilominus injungatur, ne odium, aut rancorem contra se invicem accipiant; aut teneant, nec alicui quem putaverint, contra se aliquid denunciaisse, verbis unquam, vel factis molesti existant. Nec inquirent quis, vel qui de se talia deposuerint; sed omnia ex charitate fuisse dicta sibi persuadentes; omnia in charitate, & humilitate suscipiant, & suos defectus agnoscentes emend-

(a) *Hic agitur de debitis pro quibus nulla pensio solvitur: de his autem pro quibus solvitur agitur cap. 19. num. 18.*

49. Postremo R.Pater, & ceteri omnes profrai, simul dicunt culpas suas, & postea R.P. surgens absolvit (a) auctoritate Apostolica omnes ibidem presentes ab omnibus censuris, & dispensat cum eis super omni irregularitate, injungitque singulis litanias, & pro fractione silentii omnes Priores ab eo recipiunt disciplinam.

50. Quod si quis Prior unquam per se, vel per Subditum instituta Capituli contumaciter violare presumpserit: postquam id confiteri in conspectu totius Capituli culpam confessus, extra egrediens, nudatis pedibus, vestimentisque pro consuetudine detrahit: virgas portans ante totius Capituli Generalis Conventum pro suscipienda humiliter disciplina revertatur. Idem quoque, similem in Domo sua, pro simili culpa publice probata, vel confessâ, subiectis suis imponat disciplinam.

51. Diffinitores pro aliquibus nondum expeditis, & quæ occurrere possunt, retinent potestatem Capituli Generalis usque ad Dominicam sequentem, & ulterius quamdiu eis videbitur. Et pariter Visitatores si nondum potuerunt expedire chartas, & facta sua, poterunt in Carthusia remanere usque ad Sabbatum.

52. Cum persone Ordinis, vel Nuntii Domorum a Capitulo Generali, vel a Carthusia super annum redeunt. Priores, seu in eorum absentia Vicarii Domorum per quas transeunt receptis literis, aut chartis, si quas ipse Nuntius portat, que ad eos pertinent: diligenter, & fideliter, in suo sacculo, seu bougetta reponant literas, & scripturas alias ad eos non pertinentes, taliter quod per eorum negligentiam non perdantur in prejudicium cæterorum.

53. Regressi Priores a Capitulo, vel recepta charta faciant eam in Conventu legi, & diem statuunt in qua officium Capituli Generalis persolvatur.

54. (b) Præter ista, que hic determinata sunt circa Generale Capitulum, non intelligimus, quod Domus Carthuse privetur in aliquo, qua usque nunc usâ est auctoritate, & libertate: quinimo declaramus singulares libertates, prærogativas, sive immunitates Domus Carthuse, quas hæcenus habere singulariter consuevit, per aliquam diffinitionem unius, sive plurium Capitulorum eidem auferri non posse.

55. (c) Insuper etiam potestas Rev. Patri Carthuse, & auctoritas quam habet in Capitulis Generalibus, in quibus, & ubique in tractatibus, duplicem habet vocem ad rigorem Ordinis conservandum, & quam hæcenus habuit super annum auctoritate Capituli Generalis, eadem semper remaneat, & eadem super annum auctoritate Capituli Generalis utatur, nec alteri possit committi, nisi ex aliqua causa in certo articulo, & ad tempus determinatum, de consensu ejusdem Rev. Patris, & omnium Diffinito-

rum, aliter contingeret ordinari. Verumtamen cum R. Pater, & Conventus Carthuse (d) causas emergentes super annum, quæ Capitulum expectare non possunt, determinant auctoritate Capituli Generalis, cum magna diligentia cavere debent, ne in potestate sibi commissa excedant.

56. Quilibet de Ordine nostro potest, eas que sibi, vel suæ Domui necessaria, utilia, aut damnofa videbitur, Capitulo Generali, vel R. Patri per literas, vel per personas Ordinis intimare. Priores autem, & aliæ persone Ordinis, quæ tempore Capituli, vel alias super annum vadunt ad Carthusiam ordinate, si cujuscumque favore, vel odio literas, vel denuntiationes Conventuum, ac singularum personarum Domorum per quas transeunt, recipere, & afferre contempserint Priori, & Capitulo memoratis, coram R. Patre, vel Capitulo Generali, viva voce, vel per literas, clamant culpam suam de præmissis.

57. Illi qui directe, vel indirecte subditos suos, vel Conventus impediunt, ne tales literas, seu denuntiationes faciant, vel transmittant aut transeunt ne illas recipiant a suis subditis quibuscumque, idem facere teneantur.

58. Si quis autem literas Capitulo Generali, vel R. Patri directas aperuerit, & ne ad eos quibus mittuntur deveniant scienter impediit, & tanto reatu sine licentia speciali dicti Capituli Generalis, vel Reverend. Patris absolvi non poterit. (e)

59. Personæ vero Ordinis cum aliqua scribunt Capitulo, aut R. Patri, scribant, que vera sunt, & probari possunt, nullo interposito mendacio. Et ut via falsum scribendi, vel denunciandi omnibus præcludatur, statuimus, ut quicumque de Priore suo, vel personis Ordinis R. Patri, vel Capitulo Generali scripserit malitiose, & mendose, tanquam falsarius sit in disciplina criminorum ad Ordinis voluntatem.

60. Personæ etiam Ordinis, quæ scribunt literas Capitulo Generali, aut super annum Reverendo Patri, non faciant in literis proxiimum, aut harengas, sed paucis, & necessariis verbis intiment, & petant, quæ volunt, & quæ petunt per articulos invicem congruenti spatio separatos distinguant, & sic faciliter responsum, quod optant, inter tantas occupationes obtinere valeant (f) alias responsum non expectent. Et quando scribunt tempore Capituli Generalis, simul scribant R. Patri, & Diffinitoribus, nisi forte casus secretus, aut alias talis occurreret, qui soli R. Patri intimandus esset. Tunc enim e poterunt ad partem scribere, & quod volunt intimare.

61. Quando autem Conventuales scribunt dicto Capitulo aut R. Patri nomine Conventus, debent singuli manu propria subscribere, alias nulla fides suis exhibebitur literis, nec responsum obtinebunt. Illud item servetur a singulis quando

(a) Quis sit hujus absolutionis, & dispensationis effectus Tollitur censura si quis tunc presentem aliquam habeat, ita ut possit a quolibet legitimo Confessario casus absolvi pro hac vice dummodo penitentem cetera requisita asserat, & satisfaciat, similiter quo ad irregularitatem ex delicto præcedentem juxta tenorem privilegiorum Ordinis de quibus agitur, cap. 7. (b) Vide num. 29, cap. 29, secunda pars Statut. antiquorum. (c) Vide Bullam SS. D. N. Alexandri PP. IV. que notatur. 38. inter privilegia Ordinis. (d) Quando ad Consilium a R. Patre vocatur. Vide n. 42. (e) 43. presentis Capituli, & concordat cum his, que de auctori-

tate Capituli generalis dicuntur in presenti numero. (e) Non putent hi, qui potestatem habent absolvendi a reservatione Summo Pontifici, sibi etiam absolvere ab aliis reservationibus in ordine, nisi etiam aliunde habeant legitimam auctoritatem, quia facultas concessa a Summo Pontifice non derogat reservationibus singularibus, nisi casus ipse occurrat etiam Sedi Apostolicæ expresse reservatus, tunc enim potestas Superioris majoris absorbet auctoritatem Minoris in eodem casu. (f) His satis innuitur quantum in litteris scriptio, & spiritus ordinis diversæ sint, quantumque Statuta velint, ut tempus pretiose ad utilia referatur superfluis, servetur, & impendatur.

do per se, & singulariter scribunt, ut scilicet in suis literis se pariter subscribant. Qui vero presumpserint per literas, suppressis nominibus, infamare Ordinem nostrum, aut Prælatos ejus, vel aliquem ex ipsis, aut tentaverint Instituti nostri naturam evertere, & immutare, ipso facto omni officio, & voce priventur, & excommunicationis sententiam incurrant, a qua non possint absolvi nisi per R. Patrem, aut aliquem ex Visitoribus, vel deputatum ab eis. Simili poenæ subjaceant, qui auctores talis infamæ, aut Ordinis nostri ruinæ cognoverint, nisi eos Capitulo Generali, vel R. Patri, aut alicui ex suæ Provinciæ Visitoribus quamprimum commode poterint, manifesta verint.

62. In literis Ordinis sive patentes sint, sive missoria semper apponatur dies, & annus.

63. Et sicut in aliis omnibus, sic etiam in titulis, qui personis Ordinis nostri dari solent per scripta (*), vel familiare colloquium, volumus simplicitatem, & humilitatem Carthusianæ Religionis servari cum omni modestia.

64. Nulli Prælati, aut subditi Ordinis, Domini appellentur, sed Domini, & Monachi, Fratres in Provinciis illis, in quibus inter seculares esset scandalum, si vocarentur Domini.

65. Priores, Vicarii Monialium, & ceteri Officiales Ordinis, qui procurant, & obtinent literas commendatitias a suis Conventibus, vel a quibuscumque Principibus, & Dominis temporalibus Ecclesiasticis, vel secularibus, requisitorias, vel comminatorias, ut in suis manentur officii, & eas ad Capitulum, vel super annum ad R. Patrem mittunt, seu portant, eo ipso reddunt se suspectos de mala administratione, & propterea tanquam suspecti veniunt a suis obedientiis absolvendi (a) Et Conventuales, qui hujusmodi literas inordinato favore potius quam veritate ducti scribunt, sunt legitime puniendi. Aliæ vero personæ Ordinis, quæ similes literas sibi procurant, ut quas nondum habent obedientias, hoc modo obtinere valeant, ad illas, & quascumque alias eo ipso efficiuntur indignæ.

66. Nulla persona Ordinis nostri, aliquos libros, seu tractatus a se, seu ab aliis compositos, sive setiam sermones, Epistolâs, Orationes, vel alia quæcumque, dare impressioni, seu ut imprimantur procurare per se, seu per alios quoscumque presumat, nisi prius per Capitulum Generale, seu per ipsum, aut per Patrem R. deputatos visa, & examinata fuerint, atque approbata. Si vero tales libri de rebus sacris tractant ultra examinationem, & probationem hujusmodi nullatenus imprimi possint, nisi prius examinati, probatique ab Ordinario fuerint. Qui enim tales libros absque Ordinarii examinatione, ac probatione imprimunt, aut imprimi faciunt, poenam anathematis incurrun ex Decreto Lateranensis Concilii, & Tridentini.

67. Cum Ordo noster sit sub speciali protectione Sedis Apostolicæ inhibetur omnibus, & singulis personis Ordinis, ne excepto Procuratore Generali Ordinis sine scitu, & speciali commissione Capituli Generalis, aliquem, seu aliquos ex Dominis Cardinalibus in Protectores speciales impetrare, vel sibi procurare presument. Omnium enim auxilio, & protectione indigemus.

Unde cum speciales aliquos impetrare volumus, cæteris quodammodo derogamus.

ORDINATIO ANNI 1644.

Declaramus inhabiles ad omnia Ordinis officia, privatosque utraque voce quoscumque, qui emendicatis favoribus extraordinariis, dignitates, & officia procuraverint, atque in eis se manuteneant, vel qui licentiam mutandi Monasterium, aut exeundi ad negotia propinquorum tractanda, obtinere tentaverint.

ORDINATIO ANNI 1647.

Innovamus declarationem anni 1644. adversus eos, qui emendicatis extra Ordinem favoribus, officia, vel quascumque licentias procuraverint, addimus vero, & qui eis a quocumque sic quæsitis usifuerint, & præter poenas in prædicta declaratione contentas volumus insuper eosdem tanquam contumaces, & ab Ordinis obedientia recedentes, omnibus Ordinis suffragiis post mortem privari, & Visitores Provinciarum super hoc diligenter invigilent.

De Visitoribus.

CAPUT VIGESIMUM TERTIUM.

1. In nomine Sanctæ, & individue Trinitatis ob statum Carthusiensis Ordinis in Sancta Religione conservandum: Visitationis per omnes Domos ejusdem faciendæ tale a Generali Capitulo emanavit Decretum.

2. Singulis annis in Capitulo Generali, seorsim, sicut pro aliis fieri solet negotiis, habito cum magna deliberatione tractatu certi Priores eligantur, & in charta Capituli describantur ad visitandas Provincias totius Ordinis, qui zelo Dei, & Ordinis nostri, integritate vitæ, doctrina, Judicio, experientia, & discretionem cæteris præstare videantur.

3. In Visitoribus autem eligendis, quantum poterit caveatur, ne aliquis Visitor suum visitet Convitatorum, nec Domum, cujus ipse sit professus, cæteras autem Domos suæ Provinciæ indifferenter ordinario jure visitare poterunt, & debebunt. Poterit tamen R. Pater mutare Visitores per Capitulum designatos, ex causa, quæ sibi rationabilis videatur.

4. Porro singule Domus Ordinis, etiam illæ quæ a Carthusia remotissimæ sunt, visitentur singulis bienniis per Visitores ordinarios, & pariter Domus Visitorum per eos, quos Capitulum Generale, vel Reverend. Pater deputaverint. (*) (b)

5. Quod si contingat Visitores ordinarios ex aliqua causa non posse visitare Domos sibi commissas, ad R. Patrem spectabit nominare alios Visitores, nec unquam licentia detur alicui Domui Ordinis, ut Prior, & Conventus communiter, vel divisim possint sibi eligere Visitores, sed vel R. Pater eos deputet, vel si periculum sit manifestum in mora, Visitores Ordinarii provideant.

6. Nulla Domus, aut persona Ordinis Visitores a Capitulo Generali, vel R. Patre ordinatos audeat refutare, nisi ex tali causa, quæ prius iudicio dicti Capituli, vel R. Patris rationabilis fuerit iudicata. Nulla pariter Commissariis, Q 99 riis,

(*) Ordinatio anni 1534. Servetur simpliciter Ordinis in inscriptione litterarum privatarum juxta Statutum, nec apponatur amplius tot tituli inanes, ita ut deinceps Rev. Patri sub nomine R. Visitoribus, venerandi, & ceteris omnibus æqualiter, venerabilis distaxat scribatur, addendo ubiq; in Christo.

(*) Ordinatio anni 1679. Visitatio Domus mortis quarum Priores Visitores sunt ultra quadragenarium, Visitatio autem Domus Carthuse ultra sexagenarium numerum quam distretur, nisi necessitate cogent.

(a) Vide Ordinationes Capituli generalis annorum 1644 & 1647. in fine hujus Capituli -- Declaramus Sc. Innovamus

de declarationem Sc. (b) Vide num. 59. presentis Capituli.

dent se, & de cetero prudentiores existant.

33. Quæ omnia sicut diximus, postquam in Monachorum Conventu fuerint Visitatores profecti, mox eandem omnino in Conventum, & Donatorum personis formam servantes, ad universa sigillatim a singulis inquirenda, studio attentiori procedant, & singula prudenter examinantur sine personarum exceptione debitam justitiam faciant.

34. Neminem tamen judicent, aut condemnent, vel inchartent, nisi de sibi impositis, duobus saltem legitimis testibus, convictus fuerit, aut confessus, nec recitent in lectura chartæ frivolæ quædam, & levia, quæ sibi interdum in scrutinio referuntur, quæ pacem potius turbant, quam nutriunt, nec servent scrutinia ultra tempus tunc futuri Capituli, sed ea comburant.

35. Quos culpabiles, criminosos, aut alias inchartandos invenerint, non statim inchartent & juxta casus exigentiam puniant, ut poena suos Auctores teneat, & ne culpa unius, aut aliquorum, nota sit, aut infamia multorum.

36. Monachos, aut alias Domorum personas, quæ se de administratione Domorum introumittunt, ultra id quod statuta concedunt dure reprehendant, & corripiant. Circa inordinatos, & irrequietos, & contra Ordinem excedentes poenas statutorum strictius observari faciant, & quos ordinationes Capituli Generalis, vel præcedentis visitationis invenerint non servasse, aut eas impugnasse, a vino, aut cervisia suspendant donec eas impleverint cum effectu, aut alias prout casus exegerit puniant.

37. Licentias, seu gratias generales, vel semel alicui denegatas per Capitulum Generale, vel per R. Patrem dare non possunt, nisi de hoc habuerint speciale mandatum, & nisi petens talem licentiam, seu gratiam, de sibi facta negatione expressam faciat mentionem.

38. Visitatores fortiter reprehendant Priores, qui de facili Monachis dant materiam evagandi frequentando spatia extra Domos quando ad aliam Domum mittuntur: imponantque eisdem Prioribus pro hujusmodi culpis disciplinas, & prohibeant Monachis, ne prætextu cujusvis consuetudinis in talibus spatiamentis extra clausuras Domorum suarum comedere præsumant: sub poena, supra Capitulo XV, expressa.

39. Ut periculosis personarum Ordinis nostri vagationibus obviamus, quibus (quod dolentes referimus) animarum maxima dispendia, notabiles infamias, & scandala plurima novimus evenisse, & ut illi, qui personas incompuestas, & perversas, ad professionem recipere non verentur, in eo, quo delinquent puniantur, & ex eorum culpis alii non graventur: statuto perpetuo, & irrefragabili ordinamus, quod occasione cujuscumque criminis, vel delicti, nulla persona de Domo propria emittatur, sed ibidem si fieri potest, pro modo culpæ legitime puniatur. Si quis vero fuerit tam perversus, quod consensus de parentibus, vel amicis, in Domo propria corrigi non valeat debite, vel puniri, aut si in eadem Domo sua capitales habeat inimicos, & Visitatoribus evidenter confiterit de præmissis: tunc, & non aliter, Visitatores Deum præ oculis habentes, talem personam de Domo sua valeant emittere, & in alia Domo suæ visitationis subiecta sub debitis disci-

plinis collocare. Ita dumtaxat, quod Prior suis propriis expensis, ac cum Visitorum literis, fidem de præmissis facientibus, ipsam ad Domum per Visitatores ordinatam tuto faciat deduci, soluturus nihilominus illi Domui expensas de Ordine prætaxatas, quamdiu ibidem fuerit hospitatus. Emissus vero talis præter disciplinas a Visitoribus impositas, colloquiis carebit, quamdiu ibidem fuerit hospitatus: ne forte perversis verbis, aut moribus cæteros inficiat, vel perturbet. Districte vero prædictis Visitoribus, & Prioribus injungimus, ut præmissa omnia statuta observent. Si qui etiam reperti fuerint tam contentiosi, ut verisimile sit, quod ipsis ibidem existentibus Domus illa pacem non habeat: per Domos ejusdem Provinciae Visitorum arbitrio dividantur.

40. Non possunt autem Visitatores absque licentia Capituli Generalis, vel Rev. Patris mittere aliquos extra Provinciam suæ Visitacioni subiectam: nec Priores alii, si quandoque mittantur ad Conventus dividendos, nisi eos mitterent in Provinciam, in qua sunt professi: nec mittant aliquem ubi sciunt Hospites tres tunc esse.

41. Non dent pariter licentiam Monachis se transferendi ad alias Domos suæ Provinciae, nisi in casibus jam expressis, aut in casu urgentis, quæ commode Capitulum expectare non possit, necessitatis: nec gravamen alleganti credant, nisi de eo debito fuerint certificati.

42. Nullus tamen Prior refutare audeat personas sibi per Visitatores missas: sed eas saltem usque ad Capitulum tunc sequens retineat, alias sit per tres menses extra Sedem suam in Conventu, licentias super hoc aliquibus forte concessas revocando.

43. Volumus, ut secundum laudabilem Patrum nostrorum præcedentium usum, & consuetudinem, in qualibet Visitacione, Prior, & ceteri officiales Domus, quæ visitatur, coram ipsis Visitoribus præsentem Conventu Misericordiam, & ab officiis suis absolutionem postulent, & requirant.

44. Neminem tamen Visitatores absolvant ab officio Prioratus, etiam ad instantiam, & importunitatem Monachorum, sine speciali commissione, & licentia Capituli Generalis, vel R. Patris: nisi talem casum invenerint, quod manifeste immineret magnum damnum Domus, vel scandalum Ordinis, si absolutio hujusmodi differretur usque ad Capitulum Generale. Monemus tamen Visitatores, ne facile scandalum, aut periculum magnum judicent imminere.

45. Si enim judicantes imminere periculum, Priorem aliquem absolverint: & postea probatum fuerit, quod nullum grave periculum immineret, sciant se tanquam temerarios Judices absolvendos: & omnia per eos facta irritanda, & in pristinum statum reducenda. Ex levi siquidem, & frequenti Priorum absolutione Domus Ordinis notabiliter deficiunt, & Monachi contra suos Priores insolescunt. Quando autem tali aliquo casu contingente Priorem absolverint: scribant fideliter Diffinitoribus Capituli Generalis, vel Rev. Patri causas absolutionis, seu depositionis inventas.

46. Neminem etiam absolvant, nisi servata forma juris debita scilicet inquisitione præcedente, & audita parte, & non nisi in actu Visitacionis.

47. Alios

47. Alios autem officiales (a) qui principaliter Domibus non præsent, sed aliis simpliciter sunt obedientis deputati, poterunt Visitoribus indifferenter absolvere.

48. Porro Priores, vel ceteri officiales, quos Visitatores absolvunt, nullo modo repellantur in suis obedientis, sine licentia Capituli Generalis, vel Rev. Patris.

49. Nullus pariter Monachorum Carthusiæ per Capitulum, aut Rev. Patrem Visitor, vel Commissarius deputatus, aliquem a Prioratu absolvat, sine speciali commissione, aut sine consultatione dicti Rev. Patris.

50. Universis, & singulis quæ hinc inde audierint Visitatores debita cum deliberatione penatis, ipsi sine legitimum sua sententia imponentes: sicut ea decreverunt scribant, & considerata diligenter charta Visitacionis præcedentis, quicquid in ea invenerint observandum in sua apponant: & præcedens charta deleatur.

51. Porro in charta sua Visitatores, non inserant nimias laudes, nec asperiores reprehensiones, sed puram veritatem simpliciter verbis. Nec quæ ordinaverint Priorum arbitrio committant: nec etiam dispenent in casibus in quibus potest expectari Capitulum, aut consulti R.P.

52. Post hæc in Capitulo Monachorum quæ ad Monachos, quæ vero ad laicos pertinent coram ipsis in loco solito recitent, suisque sigillis parvis muniant: chartamque ipsam omnia continentem tradant custodiendam Priori, vel Vicario. Observantes, ne poenas quas pro quibusdam excellibus Capitulum censuit infligendas, nisi ratio urgens, & evidens utilitas flagitaverit, attentent ullatenus immutare; ipsius vero chartæ, quæ ad Monachos pertinent, in Capitulo Monachorum, quæ ad laicos in Capitulo ipsorum singulis annis in Festo S. Joannis Evangelistæ, & feria secunda Paschæ legantur.

53. Denique lecta charta, Visitatores, quoniam in multiloquio non deest peccatum, Confiteor cum toto Conventu prostrati dicunt: & Visitor absolvit omnes ab omnibus censuris sicut in sine Capituli Generalis dictum est fieri.

54. Chartarum Domorum quas visitant, copias fideliter claufas, & sigillatas quamcivis poterunt super annum, expensis Domorum visitatarum mittant ad Carthusiam per omnia similes illis, quas relinquunt in Domibus visitatis, nec differant usque ad Capitulum si fieri possit, ut congruo tempore possit eas R. Pater videre. Et caveant ne aliqui extranei chartas ipsas videant, vel illarum copias.

55. Visitatores, & eorum Socii, alteri quam Rev. Patri, vel Diffinitoribus Capituli Generalis excessus si quos invenerint in Domibus, quas visitant, maxime infamiam tangentes personarum, non revelent, alias sciant se ad restitutionem fame teneri, & nihilominus in Capitulo Generali graviter puniantur. Caveant etiam ne Conversi, aut Donati, vel famuli eorum, culpas, & modum Visitacionis Domorum visitatarum sciant, vel inquirent, aliisve revelent. Nec in itinere, aut alibi coram Famulis, aut aliis de defectibus Domus visitatæ, vel personarum ejus unquam loquantur.

56. Priores, Rectores, & Vicarii Monialium, & Procuratores non obstante quacumque contraria consuetudine durante Visitacione cum Visitoribus nullo modo comedant, donec recitata charta fuerit, nec eorum colloquiis se immisceant ad vitandam omnem suspicionis notam: nisi tales tunc supervenerint Hospites, quibus Judicio Visitorum, officialium præsentia commode negari non possit.

57. Visitatores munera, sive munuscula cujuscumque quantitatis, vel pretii nec accipiant, gratis oblata, nec exigant non oblata per se, vel per interpositam quacumque dissimulatione personam: spiritualia quoque Beneficia non exigant. Moderatas tamen expensas, quas veniendo fecerint, vel redeundo facturi sunt, ne sumptibus suis militent, exigere poterunt, & licite recipere a Domibus quas visitant etiam si non distant a Domibus visitatis ultra duas dietas.

58. Porro quando plures Domus continue visitantur expensæ totius itineris Visitacionis dividuntur, per Domos visitatas, earum scilicet onere sic per dictas Domos per Visitatores partito: ut unaquæque Domus quo ditior, & remotior fuerit, eo amplius conferat in ratione expensarum. Quod si unica Domus visitetur: solvat omnes expensas totius itineris in eundo, & redeundo. Qui vero veniendo ad Capitulum, aliquas Domos visitant, accipiant a Domibus visitatis expensas illas dumtaxat, quas occasione Visitacionis dixerint se fecisse. Visitatores etiam Domum Carthusiæ, & vicinas ei Domos, veniendo, ad Capitulum, vel redeundo semper visitent, ut discursus, & expensæ minuantur, nisi aliqua emergens, & evidens utilitas, aut necessitas aliter requireret faciendum.

ORDINATIO ANNI 1679.

Visitatio Domus Carthusiæ fiet per deputandos singulis vicibus a Capitulo Generali juxta usum antiquum, & in ista Visitacione talis forma servabitur. Visitoribus Capitulum ingressis Vicarius Carthusiæ dicet Benedicite, & cum ventum fuerit ad præcipiendum præcipiet, addendo ex commissione Rev. P. Scrutinio autem juxta morem solitum perfecto, Visitatores ad Cellam R. Patris pergent, ut illi contenta in Scrutinio referant, illumque ut moris est in illis Domibus audiant, & postea procedunt ad recitationem Scrutinii, cui aderunt omnes, excepto R. Patre, ea vero quæ R. Patrem expectabant referent ad Diffinitorem præsentis Capituli, cujus erit monere R. Patrem bis, quæ sibi convenientia videbuntur. In Ordinationibus autem, si quæ apponenda sint in charta Visitacionis Carthusiæ, consensus R. Patris erit expetendus, & exprimendus.

59. Ceterum vestimenta, equitaturas, Sellas, freno, calcaria, non debent Visitatores de sumptibus Visitacionis habere (b) nisi contigerit, casu, aliquid ex his amissum esse, vel factum inutile. Tunc enim emendo rem aliam tanti pretii quanti res erat amissa, eodem pretio a dictis domibus exacto damnum passus se poterit servare indemnem.

60. Visitatores in omnibus ostendant se, non quæ sua, sed quæ Christi sunt querere, ut illa sola mercede contenti, quam fidelibus Ser-

(a) Vide num. 6. cap. 3. circa Institutionem, & illam cum præsentis concordat.

(b) Intolerabilis ergo abusus esset, si sub quolibet prætextu, vestes acceptarent, Visitatores, vel Commissarii, sive etiam

pretium elocationis equorum suorum, aut servorum acciperent, ac si conductarii essent, venientesque per Capitulum generale puniendi, tam dantes, quam accipientes.

vis Dominus repromisit regularem observantiam factis potius ostendant, quam verbis doceant. In hospitibus tam ipsi Visitatores, & comitiva eorum, quam Priores, & cetera personae Ordinis sint sobrii, compositi, & in suis dietis, & factis disciplinati, nec suos famulos permittant insolescere: ut de ea, quae in eis est religione, etiam his, qui foris sunt, bonum exemplum praebeant.

61. In Domibus, quas visitant summopere provideant, ut in eis pacem salva correctione, & regulari disciplina relinquunt: & ut quaestiones nullatenus Capitulo, quas suo poterunt iudicio terminare, reservent, sed audiant eas, & decident, quibus singuli Priores, & Subditi obedire teneantur.

62. Ad haec sciendum, Visitatores in itinere donec ad Domos suas reversi fuerint, exercendam per se, quam alii delegare non valent habere plenariam in corrigendis excessibus potestatem, qua tamen occasione nullum a Prioratu absolvant, nisi in casibus sicut praedictum est.

63. Insuper quod semel a Visitatoribus est prohibitum, vel injunctum, & ordinatum, intelligitur semper prohibitum, injunctum, & ordinatum, nisi per Capitulum Generale, aut R. Patrem, vel aliam visitationem fuerit revocatum. Quaecumque autem de praecedenti charta Visitatoris per sequentis Visitatoris chartam non confirmantur, revocata censentur.

64. Porro hortamur Visitatores, ut quantum fieri poterit, & nisi eos coegerit necessitas, aut talis casus emergerit, qui per praesentia Statuta decidi non possit, & qui necessario novam ordinationem exigat ab ordinationum multiplicatione onerosa abstineant. Quod si animadvertent aliquid ex his, quae in Statutis habentur non observari, de hoc non faciant ordinationem, sed praecipiant illud observari, sic dicendo: talis Paragraphus talis Capituli exacte, & diligenter observetur. Quae autem per duas continuas Visitaciones fuerint ordinata, & confirmata, ea per Vicarium Domus visitatae in libro ad hoc preparato describantur, & legantur in Conventu, quoties charta per quam confirmata fuerunt legetur.

65. Universaliter Visitatores habeant eandem auctoritatem extra actum Visitacionis, quam habent in actu Visitacionis, excepto, quod non possunt procedere ad aliquam poenam, vel vel poenitentiam in Priorem, & quod personaliter non possunt accedere ad Domos suae Visitacionis subjectas pro provisionibus faciendis ultra ordinariam Visitacionem, nisi vocentur per Priorem, & Conventuales, aut partem eorundem Conventualium pro necessitate aliqua super annum emergente, quae Visitacionem expectare absque incommodo non potest, aut pro dividendo Conventu quando occasione bellorum, vel ignis, vel tempestatis, vel alia huiusmodi est dividendus, aut ipsi Visitatores iudicent iustis, & urgentibus causis debere accedere: nec nisi personaliter accedant posse recte, & plene provide. Tunc enim poterunt accedere, & absque alia speciali commissione providere occurrenti negotio, & si expedire iudicaverint, ipsam etiam Domum in forma Ordinis visitare: & de factis

per eos plene R. P. quam primum commode poterint in formare.

66. Officiales, etiam inferiores Priore, non possunt instituire, vel destituere extra actum Visitacionis (a) nisi aut ad hoc iudicantur per Priorem, vel eis legitime constet de crimine alicujus Officialis: aut nisi querela Conventualium, quas ipsi iustas esse iudicaverint, venerint ad eos contra aliquem Officialium, & Prior pluries monitus per dictos Visitatores neglexerit providere; aut non reddiderit iustam de eorum rationem.

67. Visitatores etiam ordinarii non poterunt extra actum Visitacionis revocare, moderari, suspendere, vel impedire Ordinationes factas per extraordinarios Visitatores, sed si iudicant eas, aut aliquam earum esse ex certis causis incommodam: ipsi, vel conquereutes de huiusmodi ordinationibus, allegent causas suas Rev. Patri, qui scribet ad extraordinarios causas allegatas contra eorum ordinationes, & postquam responsum eorum acceperit, faciet quidquid expedire iudicaverit.

68. Visitatores etiam poterunt, & debent, extra actum Visitacionis dare operam, ut ordinationes per se, sive per Capitulum factae executioni mandentur: eas autem quas ipsi fecerint, emergente nova causa necessaria, dumtaxat, & non aliter, poterunt extra actum Visitacionis moderari, aut suspendere, vel etiam immutare, ita tamen quod teneantur omnino fideliter significare quamprimum commode poterunt R. Patri, quaecumque de dictis ordinationibus aliquo modo immutaverint.

69. Visitatores singularum Provinciarum, habent auctoritatem Capituli Generalis in omnibus casibus in quibus dictum Capitulum expectare non possunt, aut interim R. Patrem consulere (b) excepto, quod nullus eorum in facto propriae personae, aut Domus suae, possit auctorizare, nec dare licentiam exeundi, personam in Domo sua habitantibus, ad alias Domos Ordinis: sed suus Convisitator hoc facere potest. Potest tamen Visitator principalis urgente causa rationabili, professis Domus sui Prioratus alibi hospitantibus, dare licentiam redeundi ad Domum suam, aut eundi ad aliam Domum.

70. Mortuo Visitatore Provinciae alicujus, vel amoto, auctoritas a Capitulo generali Visitatoribus tradita, transit, & remanet apud Convisitatorem: & non transit ad defuncti, vel amoti successorem. Qui quidem Convisitator hoc casu, sicut & Visitator quilibet, potest sibi assumere Priorem, vel Monachum, quem voluerit, de sua tamen Provincia, pro actu Visitacionis exercendo: donec aliter super hoc per sequens Capitulum, aut Rev. Patrem provisum fuerit.

71. Similiter Visitatore principali existente extra Provinciam, aut taliter infirmante, quod non possit, vel personaliter accedere, vel aliter bene providere, Convisitator in omnibus, quae commode, & citra periculum, vel detrimentum distendi non poterunt, habet Visitatoris auctoritatem: Si tamen possit habere aliquo modo consilium ipsius, nihil agat sine ipsius consilio.

72. Cum aliqua Domus Ordinis nostri inter se

se habent discordiam, quae injuriam patitur, significabit Visitatoribus Provinciae illius, qui audita utraque parte, plana, & sine magna juris solemnitate, discordiam terminabunt. Si vero Domus alterius Visitatorum, cum aliqua Domo Ordinis, habeat discordiam; Domus, quae injuriam patitur, significabit R. Patri Carthusia, qui destinabit eis duos Priores, qui similiter discordiam suo iudicio terminabunt. Quod si aliquis Prior discordantium fuerit contumax in observando, quod fuerit definitum, careat Missa, nisi forte per sepeliendo mortuo, vel pro Novitio professionem facturo, & hoc usque ad futurum Capitulum. Monachi vero, & Conversi contradictores, teneant Cellam pro Carcere, & ordinem in Visitualibus.

De Reprehensione.

CAPUT VIGESIMUMQUARTUM.

Exhortatio.

1. Cum Dominus praeceperit non transgredendos terminos, quos statuerunt Patres nostri, timendum nobis est ne terminos regulariter vendi a Patribus nostris nobis traditos notabiliter transgredendo, huius praecipi transgressores a Domino iudicemur.

2. Si quis autem terminos nostrae Religionis translatos licet ex prudenti moderatione, dubitet, Domni Guigonis Prioris Carthusiae consuetudines, seu Statuta legat: & tunc scire poterit, quod nostra quae nunc est conversatio a Patrum nostrorum conversatione in abstinentiis, & quibusdam aliis dissentiat. Unde timendum est, & sollicite praevendum: ne ad statum laxiorem, quam nunc est in processu temporis inclinetur.

3. Sed sicut in Esdra legitur, quod in transgressione prima, fuit manus Principum: sic hodie nostrae transgressio causa esse possit, remissio, vel negligentia quorundam Priorum. (*) Negligentia quia videntes delinquere Subditos non corripent: vel eis debitam disciplinam non imponent. Remissio, quia sibi a Subditis in subventionibus corporis nimis propitius: dum misericordes videri vellent, & remissi fierent. Audiant si qui huiusmodi sunt: quoniam propter peccata populi in Numeris iusti sunt a Domino Principes suspendi, Et in Ezechiele: Sanguinem Subditorum de manu Pastorum Dominus se requirere comminatur.

4. Quid autem censendum esset de his, quibus labor videretur esse cum fratribus, delectabile vagari exterius, terram circumirent, aliena negotia tractarent, & tractanda susciperent: & sic Gregem sibi creditum non custodirent? Custodiat eum, qui custodit Israel. Iste clamat Zacharias Propheta. O Pastor, & Idolum derelinquens Gregem! Qui enim Gregem derelinquit Pastor est solo nomine, Idolum in utilitate. Si qui ejusmodi sint, ipsi viderint, quam rationem de Grege sibi credito, Domino reddere poterunt.

5. Quanta autem deberet intervenire necessitas antequam exeundum esset foras, & per seculum evagandum, obtemperantia etiam dispensatio-

ne super licentia exeundi, volentibus attendere satis apparet ex hoc solum, quod Prior Carthusiae nunquam terminos Eremitae egreditur (a) Unde cum unus, & idem ordo uniformiter, & indiffimiliter videatur observari debere a professoribus suis, nos alii qui Carthusiense propositum suscepimus, a quo, & Carthusienses nuncupamur: quare tam de facili exeamus, nisi iusta inest necessitas, & super hoc dispensationes procureremus?

6. Utinam attenderemus omnes, & adhuc maxime odibile veris Eremitis vagandi per Mundum officium, proprium ipsorum evagationum periculum, suorum subditorum iacturam, & praedictum: quibus Priores inter cetera, quae eis debent quietis, & stabilitatis, & aliorum nostrae Religionis exercitiorum, praebere debent se ipsos in exemplum. Ultimo intuentium scandalum a quibus Sanctuarii lapides non quilibet, sed etiam angulares, aliorum scilicet capita, id est Priores in capite platearum dispersi opprobrio habentur, & contemptui: qui si in intimis, in abscondito faciei Domini starent, digni multa reverentia haberentur. Unde quantum propter hoc maxime vilesceret Ordo noster etiam apud Saeculares, in promptu est videre. Utinam ergo id attendant, qui tanquam pro nihilo habere, & quasi ludum existimare volentes Ordinem nostrum, in hoc, & in aliis parvi penderent propositum quod susceperunt.

7. De vestibus etiam, & de equitaturis accuratis, & pretiosis commune Capitulum, cui sicut promissimus obedire tenemur, frequenter admonitiones fecit, & multa instituit: Unde nulla possit admitti excusatio, si reperirentur quidem apud nos, qui nitentes in vestitu spreto Capitulo, & per consequens spreto Deo, cuius erga nos ipsum Capitulum agit vices: Spretaque propositi nostri censura, quae quanto propositum asperius subivimus: tanto ad attritionem, & humilitatem vestium, & universonum, quae ad usum nostrum pertinent utilitatem, abjectionem, & paupertatem super omnes alios Monachos nos adstringit, aut qui oblii sanctae rusticitatis, & arrepti propositi: in his, & aliis multis lacticiis, contra sobrietatem, & paritatem Ordinis nostri complacerent sibi in confusione sui ipsorum, & Ordinis Carthusiensis ignominiam, & opprobrium: imo hi pro maxima parte iudicarentur non tantum enervasse Eremiticum rigorem, sed etiam propter superfluitatem, & multas adventiones talium nostrarum Eremitarum loca sibi non sufficerent ad expensas: unde forsitan quidem ad ea, quae non expediunt, nec conveniunt, imo quae nec nobis licent, mitterent manum, hoc est ad evagationes crebras per mundum (b) propter questus, & occasiones multas calvas, ad dilationes terminorum, & plerumque ad redditus extra quibuslibet dispensationibus capessendos.

8. Et quoniam talia multa aliquoties attentata sunt contra vota nostra, & adhuc attentari possent; generale Capitulum, quod ob tenorem & stabilitatem, & correctionem antiqui Carthusiensis propositi, & eorum, quae primi Patres nostri

tus observantiam, mandantes Patribus Visitatoribus, ut quos deinceps, post duas Monitiones specialiter eis in scriptis factas, circa praemissa noscibiliter deliquerint legitime deprehendant omnimodo eos ab officio abluant.

(*) Ordinatio anni 1651. Cum magno animi dolore intelleximus in quibusdam Ordinibus Domibus per negligentiam Superiorum disciplinam regularem respectere, nec non Statuta, Ordinationes, & quaedam Apostol. Constitutiones negligenter huiusmodi male ne longius serpens, mereri cupientes hortamur in Visceribus Christi omnes Superiores, ut maiorem potestatem hac zelum ostendant ad tuendam in suis Domibus Statutorum, divinique cul-

(a) Vide num. 6. cap. 3.

(b) Ibi habet quid mortuo Rev. Patre fieri debeat, donec aliter ei succedat.

(a) Extat antiqua declaratio, ubi usus observari, & observandi circa terminos istos exprimitur, quae est de anno 1338. Ibi etiam videtur quod semper fuerit usus Rev. Patrum circa novam possessionem limitibus Carthusiae contiguas, quae per transgressum temporum ipsi obtulerunt, quibus in scripto R. Patris sem-

per usus sunt, & erit: extat etiam Ordinatio 1678. qua usus iste explicatur.
(b) Vide Ordinationem anni 1678. in fine huius Capituli Insequentes speciale mandatum &c.